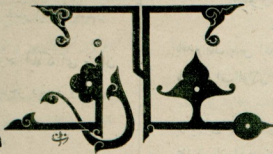

ادارہ خانہ سی

باب عالی چادہ سندھ قصبہ کتب خانہ
سیدر رسالہ متعلق کافہ مشور
لیت و خصوصیات ایچون (قصبہ
کتب خانہ سنہ) مراجعت اولونور

نسخہ سی ۲۰ بارہ در

آبونه بدلی

برسنه لك التي ايكي نه فمسي بوسته
اجرتيله برار بروجه پيشين ۲۵
غروش استانبول ايچون اداره خانہ
نہدن آلفق اوزره ۲۰ غروشہ در

نسخہ سی ۲۰ بارہ در

پنجشنبہ کونلری نشر اولونور فنی و ادبی رسالہ

(محرری : اسماعیل صفا)

جینم اولسه کهی نظره گام گوزلریکه
نهمده گوزلرم ایته نگام گوزلریکه
صفای منیع الهام اولان اودیده لرک
ایدردی رومده هم پایه سی شکسیرک
اسماعیل صفا

مدنیت - مدنیت حاضره و کره ارضده

صورت تعمیمی

مدنیت اساساً جمعیتله یاشامق دیمکدر . مدنیتی
بو بولده تعریف ایتک تاریخ نقطه نظرندن یک زیاده
شایان اهمیتدر . شوقدر که مدنیتک جمعیتله یاشامقدن
عبارت اولان دورلری زمانزدن بر جوق عصرلر
اول کلن ملثله تصادف ایدر [°]

[°] انسانلر برنجی دفعه اوله رق کره ارضی اشغال
ایتدیکلری زمان بالجله اسباب رفاهیتدن محروم اولدولرندن
معیشت ومعاشرتلرنک حیوانلره مشابه اولدیغی حکم او-
لونه بیلیر؛ انلر، طاقنیق برصورتده بیوک قایلر دینده،
وسعتلی چالیر آراسنده، جسم آغاج قووقولرندده،
دهشتلی مفارهلر ایچنده، الحاصل مساکن غدریه ده
شئونات نقطه نظرندن اهمیتلی بر قاج دور کچیردیلر سده
بعض اورمانلرده یاشامق عادتلی قرون وسطییه قدر
محافظه ایتدیلر. بودورلردن بالخاصه اوجی شایان دقتدر که
انلرده طشاش دوری، معدن دوری، بویونوز دوریدر.
انسانیتک برنجی جمعیتلری بودورلرده تشکله باشلار.
ایشته مدنیتک ایلک خطوطی بودر. جمعیتله یاشامق
اصولی انسانلری بعض احتیاجات مدنیته ک ادراکنه سوق
واصل ایدر، که بونک بر نتیجه مستحسنه سی املق اوزره
« صنایع » تولد ایدر بادی امرده طاشلری یونتمه
باشلادیلر. بوسایه ده حیوانات وحشیه دوشمنلرنه قارشلی
بر طاقم دهشتلی سلاهلر و ادوات ساژه ایدینه بیلدیلر که
بوکون بونلرک الک کوزل نمونه لری موزه خانه لرده محافظه

مدنیت نقطه نظرندن انسانلرک علی العموم
اوج بیوک دور کچیردیکلری قبول اولونه بیلیر:
برنجی دور جمعیت بشریه ک ایلک تشکلاتی ایله
باشلایه رق مدنیت مصریه به قدر امتداد ایدر.
تاریخ بر دور مدنیته تعریفده یک بیوک صیقتی چکر.
ایکینجی دور، مدنیت مصریه ک باشلامه سیله تأسس
ایدلرک اسلامیتک ظهوریه قدر دوام ایدر . . .
اوجنچی دور مدنیت ایسه عصر حاضر مدنیته در؛
مدنیت حاضره ک ابتدائی تاریخ هجرتدن اعتبار
اولمالیدر. هر نه قدر ایکینجی دور ایله اوجنچي
دور ارسنده مدنیت بعضاً اهمیت وجدیت کوستر
ایده ده تأسس ایده مر.

حاشیه ده برنجی وایکینجی دور مدنیتک ماهیتلر-
ندن خلاصه الحلاصه اوله رق بحث ایتدیکمز صرسته

اولنقده در. فقط مرور زمانله طبیعتده مکتوز بر طاقم
معدنلری تحری واذابه ایتک اصولی کشف ایدلرک بیوک
واهمیتلی اوجاقلر تشکیله موفق اولدیلر. بوسورتله برنجی
دفعه اوله رق فقط غایت بسیط دار الصناعات ایجاد
اولوندی. الحاصل بر آرائی حیوانات وحشیه ک بویونوز
لرندن ده استفاده ایتک اصولی دوشوندیلر . . .

جمعیت بشریه، یاواش یاواش توسع و تکثر ایتکه
باشلایه رق مختلف اقلیمله طاقیلدی، مختلف ملیتلر تشکل
ایتدی. مرور زمان ایله مدنیت ششمه لی بر صورتده
مصرده اثبات وجود ایلدی. مصرلیلر طاشلری یونتمق
اصولی یک جوق ترقی ایتدیردیلر. زمانزه کلنجیه قدر
یکن عصرلره سرفرو ایتک شوبله طورسون بلکه اوزرلرندن
یکن ادوار زه تولوزیه پی یله اسکیدن مصرک اودهشتلی
آثار تذکاریه مدنیته سی، فقط محض بر وجودک محافظه سی
ایچون وجوده کتیرلک اوزره یوز بیکلرجه انسانلرک
ترک حیات ایتدیکلی اخطار ایده جک قدر آجی خاطرلر
حصوله کتیرد شوراسی شایان تحریردر، که مصرلیلر
« هیه روقلیف » نامنده بریازی اختراع ایشلردر . . .

حضرت قرآن حکمت بیان ایله مدینت حاضره مک
تأسسی پیشده کی مناسبتی ده ایما ایتدیکمزدن شمعی
بوراده علی العموم مدینت حاضره وانک کره ارضده
صورت انتشارندن بحث ایده جکر . زمانمزد

ارضم اوزرنده جمعته یاشامیان همان هیچ بر قوم
قائمشم دیمک اولدیغندن ارتق مدینت ده اولکی
تعریفمک شمولندن ساقط المشم دیمکدر . بوکون
مدینتی تعریف ایچون باندیجه اوج بیوک واهمیتی
رکن نظر مطالعیه آلتیر : انلرده معارف (علوم
وفنون) : اخلاق (دین وادیات) ؛ برده صنایعدر .
معارف حقایق مادیه نی ؛ اخلاق حقایق علویه
معنویه نی تعلیم و تصویر ایدر . صنایع ایسه بونلرک
نتیجه مندن بشق . بر شیء دکلدرد .

صنایعک طبیعتیه تطبیقی معارف ، آثار نفیسه
شاعرانه یه تطبیقی ده ادبیات وجوده کتیرمشدر .

آتوریا لیلر ، ایرانلیلر ، فنیکه لیلر ، عربلر بو مدینتدن
استفاده ایتدیلر ؛ یونانلیلر ، بومدینتی فقط کمال تراکتله
قبول ایدرک اصنام و آله یه ارتباطده یلیری کیتدکارندن
طاشلری یوغتی اصولی کاله ایصال ایتدیلر . بعض معادنی
اصاغه ایتدیلر . آنلرک وجوده کتیردکری آثار تذکاریه ،
زمانمزد ایچون کوزل مودلر وجوده کتیرمشدر . مدینت
نهایت رومایه انتقال ایدرک اوراده تمکن ایتدی . براز
صوکره ذکاوت مجسمه اطلاقنه بحق سزا اولان عربلر
اوصیای قوملر ایچنده آنجاق ادیبی کاله ایصال ایده .
بیله لر : حضرت قرآن عظیم الشان مدینتک قطعاً تأسس
ایتدیکنی اقطار جهانه اعلان ایدرک خلافت اسلامیه
زمانمزدنه علوم و معارف حقیقی و فطنی برصورتده باش
کوستردی . بده اوده برنجی دفعه اوله رق بر نصف النهار
قوسی مساحه اولندی . روماده غالبه ارضک کرویتی
اثبات اوغورنده ترک حیات ایتمک فداکارلنی کوزه آلدی .
نهایت فریستوف قولومپ آسراقانی کشف ایتدی . ایشته
اصل بونار یخند اعتباراً مدینت حاضره تملارنی آتدی .

دنیله بیایرکه مدینت حاضره معارف ، ادبیات و صنایعک
هیئت مجموعه سندن تشکیل ایتشدرد . بونک ایچون
فساد اخلاقه اوغرایان اقوامده مدینت دوچار تزلزل
اولور .

بعض اقوام مدینتی اوج هیکل ایله تصویر
ایدرلرکه انلرده معارف ، ادبیات ، صنایع آله لریدر .
فقط تصور تصویردن دها نازک اولدیغندن مدینتی
کوزل بر بری صورتنده تخیل ایدرک انک غایت
لطیف اولان وجود نازنینی معارفه ، حسن و آن
کالاترورینی ادبیاته ، او هیئت مجموعه لاهوتیانیه
ایسه صنایع نفیسیه تشبیه ایتمک ایسترد ، جدیتدن
او قدر اوزاقلاشیر ! . . بونکله برابر صنایع نفیسه
مدینتک حقیقه آثار تذکاریه سندنرد .

حقیقت حالده معارف مدینتک الک مهم براساسی ؛
ادبیات انک تراکت تطبیقیدر . صنایع ایسه مدینتک
معاونی انک بر تمثال مشخصیدر : ۱۸۸۹ سنه
میلادیه سنده کی فرانسه مشهر عومیسی ، مدینتک
بر مرآت انعکاسندن بشقه هیچ بر شیء دکلدی .
بر ترقی تعجبفرما ایله عالم انسانیتی تسخیر
باشلایان مدینت حقیقیه ، اویله بر قوه معنویه ایله
سوق و اداره اولومتقدمدرکه بو قوت استقباله
نامنهای بر خزینة اقتدار صاقلامقدردر . مدینت
حاضره ایله پرورشباب سعادت اولانلر استقبالک
نه قدر بارلاق اوله جفنی یلک کوزل تقدیر ایتمکده درلر .
اگر - مدینتک دور ابتدایسندکی جمعیات بشریه
ایل زمانمزدک بعض اقوامندن صرف نظر - دورثانی
مدینتک اربابی عصر حاضر مدینتی تصویر و تقدیر

اقتدارنده اوله بیلسه ایدیلر حیرتلرندن طونه قالیرلردی . . بونکله برابر استقباله مدینت اوقدر ترقی ایده جکدرکه بزم صوگ درجهده آثار بدیعۀ مدنیه من حکمنده اولان اختراعات عصریه من انلرک عنندنه - بزه کوره مدینت قدیمه یادکارلری قدرده اهمیت قازانمیه جقلردر .

نه تصور انجازکارانه درکه عالم استقباله غایت بیوک روللر اجرا ایده جکلرکی تخیل ایتدیگمز اشخاص مهمه نك اجزاء فردیهلری بوکون طبیعتده مثلاً بر طاقم مرکبات کیمیویه صورتده و احتمال که هنوز شبه معدن حالتده بولونمقدردر !

مدینت حاضره نك تفرعات خصوصیه سی پك بیوک جلدلر تشکیل ایده جک صورتده حائز اهمیتدرکه آنک مؤلفکنه بر عالم کامل یاراشیر . . مدینت کرۀ ارضده پك طبیعی بر صورتده تعمیم ایتمشدر : اولاً ممالک خارهدن باشلایهرق ممالک معتدلیه و اورادن ده قطععات باردهیه مرور ایله مشدر . حکمت خلقت نقطۀ نظرندن ذکا ، ممالک خاریه منسوب انسانلرده شایان دقت بر صورتده تجلی ایتمشدر . خط استواندن قطبلره طوغری درجه حرارت آزالدینی نسبتده ذکا بشرکده دوچار انحطاط اولدینی قطعاً ادعا اولنه مازسده بونسبت بر درجهیه قدر شایان تطبیقدر . بونکله برابر علی العمول آفریقا زنجیرلرینک زاویه جبهیهلری نسبت معینه سندن اولدق بیوک براخطاطه دوشمش

اولمقله انلرک ذکاسی حس اولنه جق درجهده محدوددر . کرۀ مسطحه اوزرنده ملل متمدنه حدودی - کرۀ ارضده انتشار حرارت نقطۀ نظرنندن - نظر مطالعیه آلهرق مدینتک صورت تعمیمی تقش اولونسه حدود مدنیه نك ممالک باردهیده سرایت ایتدیکی گورولور .

عرب مدینتی مدینت حاضره نك اساسی کی قبول ایتدیگمز تقدیرده بر چوق عرب اقوامنک بوکون معارف مدنیهدن بی بهره قالدقلرینه وهله تعجب ایتمه مک ممکن اولامازسده راز دوشونیهلرک اولورسه بونک سببی قولایقله آگلاشیلیر : عربانک عالم بدایتده قالمه لرینک سبب قطعیمی انلرک قوم دریالریله محاط اولمزلرندن بشقه بر شی دکلدردر یوقسه قرون وسطاده بیله انتشار دین محمدی من متعاقب فرق اسلامیه ، شرق وغربه توجه ایده رک بغدادده سوریه ده ، مصرده ، اسپانیاده . . . نشر معارف مدنییه صرف همت ایتدکلری مستغنی بیاندر . مدینت حقیقیه نك مؤسسی اولان ملت معظمۀ اسلامیه ادوار سالفدهده هر نصله دوچار تفرقه اولهرق اندلس عربلری فردینساند لوقا تویلیک تعذبات ظالمانه سته هدف اولمش و مصر ، سوریه ، بغداد و آسیای صغراده برطاقم شورشلرک وطوائف ملوک ظهوری بو زمانه تصادف ایده رک خلافت اسلامیه تزلزله اوغرامشدر . باخصوص خلافت عباسیه زمانتده ، وباء مدینت حکمنده اولان آسیای وسطی اقوام وحشیه سنک طغیانیه مدینت

غلیله مجتهدین مدنیت آره‌سندہ برنجیلمک مرتبه‌سی
احراز ایدلرنددر .

خورشید مدنیت برنجی دفعه اوله‌رق اوروپاده
جنوبدن شماله طوغرو ممالک معتدله‌نی تنویره
باشلادینی وقت غایت اهمیتی بدور انقلاب وجوده
کثیرمشدرکه بو دور اثناسنده کلیسالر تمللرندن
صارصیلمش و متعدد مذاهب نصرانییه فرقه‌لری
میدان آل‌رق بوصرمده «مارتن لوتر» اشتہار
ابلمشدر. بوخصوص پاپالری دوچار تالاش ایدلرکه
باخصوص هر بر تشبثلری بوشه چیقنجه صوک
بر تدبیر اولق اوزره «زہ‌زویت» جمعیتی تشکیل
ایتمشدرکه بوسایهده خریستیانلق یکیدن تأسس
ایتمشدر. زہ‌زویتلر. معارف جدیدہنی پک مکمل
بر صورتده تحصیل ایتمش‌پاپاسلر دیمکدر. بوجمعیتمک
ترقیات مدنیہ‌به بر درجه‌به قدر یاردیم ایتمک‌لری
انکار اولنهماز .

اسلامیت ایله خریستیانلق عالمی آره‌سندہ
پک بیسوک بر مناسبت دینیہ اولدیغی ادعا ایدن
اوروپا غنرتہ جیلرینسک بو ادعالری مدنیت
حاضرہ نقطه نظرندن الحق سزاوار تحسیندر ؛
فقط دقت ایدلملیدرکه خریستیانلق عالمی زمانمزہ
کلنجیه قدر پک بیسوک تبدلات مدنیہ‌به تصادف
ایتمشدر ؛ یوقسه غلیله‌لر درونده بر بحرر بولہ
بوداعاده بولونمق جبارسندہ اولایدی اک دهشتلی
انگیزیس‌یون عقوباتسہ مرحمتسزجه‌سنہ ترک
ایدیلویره‌جکی شہیدن آزاده ایدی . چونکه
معارف مدنیہ مسلمانلردن اوروپابه انتقال ایتمک‌لی

اسلامیه رخنه‌دار اولمش و بونک سیتمه‌سی اوله‌رق
مدنیت حاضرہ پک زیاده گهری قالمشدر .

نه قدر شایان شکر اندرکه زمانمزده آفتاب
اقبال مدنیت قطعی بر صورتده تحت تأمینہ آل‌ه‌رق
انک روحی مثابه‌سندہ اولان فن طباعت ایجاد
اولتمشدر . .

مدنیت صورت جدیدہ عربلردن اسپانیا
طریقہ اوروپابه سرایت ایتمک اوزره ایکن
(شارل لومارتل) طرفندن چکیان آهین برحدود
ایله «پیره‌نه» دن مروری منع ایدلمش و بوجہله
مدنیت اسلامیه‌نک «آلب» طاعلری طریقہ
استانبولہ قدر ایصالی حقنہده قوه‌ده اولان فکرلر
حیز فعلہ چیقمق استعدادندن دوشمشدر . بونکله
برابر ممالک معتدله ارباب ذکاسنک اسپانیا
دارالفنونلرندہ تحصیل کمالاتہ رغبت کوسترملری
اوروپا قطعات مختلفه‌سندہ مدنیت اسلامیه‌نک
انتشارینه پک کوزل بر واسطه اولمشدر .

اقتباس معارف مدنیہ خصوصنده کمال ذکاوتله
حرکت ایدلرکه غایت شمشعه‌دار اولان آفتاب
جهانتاب مدنیتدن استفادہ‌به ایلمک چالیشانلر
ایتالیانلردر. انلر. معارف مدنیہنی لزومی درجه‌سندہ
بر اهمیتله تلقی ایدلرکه جاهل و متعصب پاپاسلرک
خریستیانلق عالمی ایچون الی الابد شایان لغت
و نفرین اولان انگیزیس‌یونلرہ رغماً کائنات حقنہده
بر فکر صحیح پیدا ایتمه‌نک اصولنی دوشونمشلر
و علوم طبیعیہ‌نک اک روحلی اساسلری تأسیس ایدہ.
بیلمک ایچون سزاوار تقدیر غیرت‌لرکوسترمشلردر:

انكابلر، اسوج و نوروجليلر بونلرك اك كوزل
برر نمونه سيدير. آمريقا قطعه سي همان اوروپا
مهاجرلريله داخل دائره مدنيت اولديغندن اويله
بر جهان مديني بوراده موضوع بحث ايتمه جكنر.
يالكز شوراسي شايان نذكر دركه ممالك مجتمعه
آمريقا مديني. تراكت نقطه نظرندن درجه كاله
واصل اولمشدر. اسوج و نوروج قطعه سي ايسه
سزاي حيرت برصورنده مدنيتك اوج بالاي كالانته
واصل اولديغندن حكومت بر قاج سنه اول رسماً
حبسخانه عوميلري سدوبند ايتديرمكه مجبوريت
حس ايتمش و شمال غزتلري بوشرفي لايق اولديغي
صورنده آقيشلا مشدر ..

افريقا زنجياريني عالم مدينه ادخاله چالیشان
اوروپا حكومتارنده يكي بر فكر حاصل اولمشدر كه
اوده انلري مدنيت اسلاميه ايله پرورده ايتمكدن
عبارتدر: رساله حمديه، بو فكرك نتيجه سي
اوله رق ساحه آراي وجود اولمشيدي .

م . صبري

تريه عقليه

[مابعد : ۱۸]

خامساً هر شعبه فنده تجربياندين عقلياته يعني
حادثاندين واحداثاتك تابع اولدوغو قوانينه كچمك
لازمدر كه بو قاعده اولجه اجرا ايلديكمز تدقيقاتك
بر نتيجه سيدير. ترقيات بشريه نظر تدقيقه النورسه

صرمده روماده پاپاسلر هنوز حكماي قديمه يونانيه نك
معماريني حل ايله اشتغال ايدرك وادي جهل
وضالاتده اهميتي بر طاقم سفسطلر ترتيب ايتمكه
چاليشيورلردى ... الحاصل او جهان ظلمت
هنوز او قدر كثيف بولوطلرله احاطه ايدلمكه
ايدى كه اشعه انوار مدنيتك انلري دولوب كچه بيلمه سي
محال حكمنده ايدى ؛ زيرا پاپاسلر كره ارضي
بر دائره مسطحه هيئتده تصور ايتمك اصول
عقيدندن بر درلو واز كچه مذكرندن اتى جهنى .
قعر نايدا دريالرله تحديد ايتمكي فرائض ديندن
عدايتمكه ايديلر ! .. بونكله برابر نه بو دينك
اربابندن اولان غايله استعذ بالله و ترى الجبال بحسبها
جامده وهى تمر مر السحاب ... ايت چاليه سي
خطاب حكمت نصابك سر چالينه مظهر اوله رق
كليسانك اوزعم باطلنى قطعياً جرح ايتمك اوغورنده
ترك حيات ايدنجيه قدر چالاشدى .

مدنيتك ممالك خارهدن ممالك معتدليه نه قدر
بيوك بر طاقم فلاكترلرله انتقال ايدم بيلديكي حقدنه
بر فكر مجمل و بره بيلمش اولمق اوزره يازديغمز
وقوعاى ارتق تعقيب ايتمه جكنر ؛ زيرا انلري
فضيلت سومه ز .. يالكز ديه جكنر كه مدنيتك
اوروپايه سرايى كوچ اولديغي نسبتده بارلاق ظهور
ايتمشدر . بو ايسه طبيعى بر نتيجه در ..

مدنيت ممالك بارديه سرايت خصصه و صنده
او قدر مشكلاته تصادف ايتمه مشدر ؛ چونكه
اوزمان مدنيت اوروپاده لايقيه انتشار ايلمشدى ..